

Ajustos en les administracions

El Govern obre l'aixeta de la fusió de municipis

**La Generalitat i les entitats locals catalanes deploren la idea
Preveu estalviar 3.500 milions amb la reorganització de competències**

Dissabte, 28 de abril de 2012

Quan la crisi ja s'estava encruelint amb Espanya i Alfredo Pérez Rubalcaba era vicepresident, un dia li van preguntar en un rotllana amb periodistes si l'Executiu s'atreveria a suprimir municipis petits, com alguns alts càrrecs del PSOE propugnaven. «Sí, home, no tenim prou embolics muntats per obrir aquest meló», va contestar. Ara, Mariano Rajoy ha fet un pas endavant i sembla estar disposat a obrir-lo. El Consell de Ministres va aprovar ahir el Programa Nacional de Reformes 2012, que enviarà en els pròxims dies a Brussel·les i en el qual es compromet a «modernitzar i racionalitzar» les administracions públiques, un repte que inclou «l'agrupació de municipis en funció de la població».

«El nombre d'ajuntaments a Espanya és molt superior en relació amb altres països de la mateixa mida», va afirmar el ministre d'Economia, Luis de Guindos, en la roda de premsa posterior a la reunió del Gabinet. En aquest full de ruta que el Govern enviarà a Brussel·les juntament amb el Pla d'Estabilitat 2012-2015, ja ha hagut d'incloure alguns càlculs de quant pensa estalviar en el procés de «modernització de l'Estat», tot i que encara no hagi donat a conèixer els detalls de les reformes.

El Govern calcula que l'eliminació de duplicitats (per exemple, la possibilitat que les oficines comercials autonòmiques desapareguin i s'integrin a l'Institut de Comerç Exterior) suposaran un estalvi de 100 milions d'euros aquest any i de 150 el que ve. Pel que fa als ajuntaments, no només veuran com s'impulsa la seva fusió, sinó que també estaran afectats pel nou repartiment competencial.

«COMPETÈNCIES IMPRÒPIES» / L'Executiu ja està preparant el nou mapa de repartiments de funcions i ha calculat quant estalviarà quan acabi amb «les competències impròpies», és a dir, aquells serveis que una administració presta però pels quals no rep cap finançament. El Govern confia que, amb el nou mapa, entre totes les administracions s'estalviïn un total de 3.500 milions d'euros el 2013.

La voluntat de fusionar municipis per millorar la capacitat de gestió local ja va rondar en el Govern de José Luis Rodríguez Zapatero i té fermos defensors al PP. Quan Mariano Rajoy era el líder de l'oposició, el 2010, va sol·licitar a la FAES, la fundació que dirigeix José María Aznar, un informe per estudiar els «solapaments» entre les diferents administracions. L'expresident va defensar la reagrupació de comunitats i la supressió d'ajuntaments.

La sempre polèmica fusió i desaparició de municipis és un pas que han fet dos dels països més afectats per la crisi: Grècia i Portugal. A tots dos va ser Brussel·les qui els va exigir la reordenació, però abans, i voluntàriament, països com Dinamarca o Alemanya també havien rebaixat el nombre d'ajuntaments. Els danesos en van eliminar un terç (de 271 a 98) i els alemanys van passar de 25.000 a 8.414, en un país que dobla la població espanyola.

Aquesta última xifra és molt similar a la d'Espanya, que en aquests moments té 8.116 ajuntaments, dels quals el 85% tenen menys de 5.000 habitants. El mapa català és dels més fragmentats. La meitat de les 947 poblacions tenen menys de 1.000 habitants, i en 347 hi viuen menys de 500 persones. La Generalitat ha deixat clar els últims mesos que no acceptarà fusions forçoses, encara que la llei de governs locals que està preparant obrirà la porta a unions voluntàries.

Les entitats municipalistes catalanes també clamen contra els plans de Rajoy. El president de l'Associació Catalana de Municipis, Miquel Buch, va apel·lar a la «realitat territorial pròpia» de Catalunya per rebutjar les agrupacions. No veu del tot malament que s'incentivin, però en cap cas que s'imposin. «Cap estudi empíric assegura que amb menys municipis es prestin millors serveis», va argumentar.

ACUSACIÓ INJUSTA / Més enfadat es va mostrar el president de la Federació Catalana de Municipis, Manuel Bustos, que va acusar l'Executiu del PP de «frivolitzar» amb un assumpte molt sensible. «No és just que es carregui als ajuntaments tota la responsabilitat. Si volen suprimir municipis, que expliquin bé per què i qui n'assumirà les competències. No es poden donar titulars buits sense explicar què hi ha al darrere», es va queixar.

Un recent informe d'experts de la Universitat de Barcelona proposava fusionar el 85% dels municipis espanyols, de manera que tots tinguessin almenys 5.000 habitants. L'estudi considerava que els nuclis que no arriben a aquesta mida són «inviabils administrativament».